KHAN ACADEMY PLATFORMASI VA UNING PEDAGOGIK MAZMUNI

Boltayeva Mohichexra Jamshid qizi-Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali dotsenti, PhD

Annotatsiya

Ushbu maqolada Khan Academy platformasining ta’lim jarayoniga qo‘shgan hissasi va pedagogik mazmuni tahlil qilinadi. Platforma o‘quvchilarga mustaqil o‘rganish, differensial yondashuv va moslashuvchan ta’lim imkoniyatlarini taqdim etib, raqamli va an’anaviy ta’limni muvaffaqiyatli integratsiya qiladi. O‘qituvchilar uchun platforma kuzatuv vositalarini, o‘quvchilar uchun esa gamifikatsiya elementlarini taklif etadi. Maqolada ta’lim sifatini oshirishda ushbu platformaning innovatsion ahamiyati ham ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: Khan Academy, raqamli ta’lim, pedagogik mazmun, differensial yondashuv, moslashuvchan ta’lim, onlayn ta’lim, gamifikatsiya, innovatsion yondashuvlar.

Zamonaviy ta’lim tizimi o‘z oldiga innovatsion yondashuvlarni joriy etishni va o‘quvchilarning qiziqishini oshirishni maqsad qilmoqda. An’anaviy ta’lim bilan bir qatorda, raqamli platformalarning roli tobora ortib bormoqda. Shu jumladan, Khan Academy platformasi ta’lim jarayonida individual yondashuvni rivojlantirish, bilimlarni mustaqil va moslashuvchan o‘zlashtirishga ko‘maklashish kabi jihatlari bilan ajralib turadi. Ushbu platforma o‘qituvchilar, o‘quvchilar va ota-onalarga qulay, bepul ta’lim manbalarini taqdim etadi. Mazkur ilmiy ishda Khan Academy platformasining ta’lim mazmuni va uning ta’lim jarayonidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, platformaning o‘quvchilarga ta’sir qilish usullari, o‘qituvchilar uchun imkoniyatlari va ta’limdagi innovatsion yondashuvlar ko‘rib chiqiladi.

Khan Academy platformasining umumiy ta’rifi

Khan Academy – bu butun dunyo bo‘ylab o‘quvchilar uchun turli fanlardan, xususan, matematika, fizika, informatika, tarix va boshqa sohalardan bepul video darslar, interfaol mashg‘ulotlar hamda testlarni taklif qiluvchi platformadir. 2008-yilda Sal Khan tomonidan asos solingan mazkur loyiha zamonaviy ta’lim jarayonini onlayn vositalar orqali boyitish maqsadida yaratilgan.

Pedagogik mazmun va metodikasi

Khan Academy ta’lim jarayonida bir necha muhim pedagogik tamoyillar qo‘llaniladi:

Moslashuvchan ta’lim: Platforma o‘quvchilarga o‘z sur’atida bilim olish imkoniyatini beradi. Har bir mavzu bo‘yicha interfaol mashqlar va tushuntirishlar mavjud bo‘lib, o‘quvchilar murakkablik darajasini mustaqil boshqaradi.

Differensial yondashuv: Har bir foydalanuvchining rivojlanish darajasini hisobga olgan holda test va topshiriqlar taklif etiladi. Bu har bir o‘quvchining individual qobiliyatini oshirishga yordam beradi.

Ta’limda refleksiya va qayta aloqaning ahamiyati: Testlar va topshiriqlar natijalari orqali o‘quvchilar o‘z yutuqlarini tahlil qilib, qaysi sohalarni rivojlantirish kerakligini bilib olishadi.

O‘qituvchi va o‘quvchilar uchun imkoniyatlar

Khan Academy platformasi o‘qituvchilar va o‘quvchilar uchun quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

O‘qituvchilar uchun kuzatuv vositalari: O‘qituvchilar har bir o‘quvchining individual natijalarini kuzatib, ularning qayerda qiyinchiliklarga duch kelayotganini aniqlashlari mumkin.

Motivatsiya va gamifikatsiya elementlari: O‘quvchilarning qiziqishini oshirish maqsadida ballar, nishonlar va o‘yin shaklidagi topshiriqlar kiritilgan.

Interfaol va multimedia kontent: Video darslar, testlar va masalalar o‘quvchilarga mavzuni chuqurroq o‘zlashtirishga yordam beradi.

Ta’lim jarayonidagi o‘zgarishlar va innovatsion ta’sirlar

Khan Academy pedagogik jarayonga innovatsion elementlarni kiritish orqali ta’lim sifatini oshiradi:

Onlayn va an’anaviy ta’lim integratsiyasi: Ushbu platforma o‘quvchilarni onlayn rejimda ham mustaqil o‘rganishga o‘rgatadi va bu an’anaviy ta’limga qo‘shimcha sifatida xizmat qiladi.

Global ta’lim imkoniyati: Barcha kontent bepul va ochiq bo‘lgani uchun butun dunyodagi o‘quvchilar teng imkoniyatga ega bo‘ladi. Bu bilim olishdagi tengsizlikni kamaytiradi.

Khan Academy platformasi ta’limda raqamli texnologiyalarning imkoniyatlaridan unumli foydalanish orqali o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Uning pedagogik mazmuni o‘quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirishga yo‘naltirilgan bo‘lib, an’anaviy va onlayn ta’limni muvaffaqiyatli integratsiya qiladi. Ushbu platforma ta’lim jarayonida samaradorlik va sifatni oshirish uchun muhim vosita hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Khan Academy platformasi rasmiy sayti: https://www.khanacademy.org
2. Clark, R. E. (2020). *Learning from Media: Arguments, Analysis, and Evidence*.
3. U.M.Yarlakabov Didactic Ways of Forming Students' Technical Thinking.- Eastern European Scientific Journal, 2018 - journale.auris-verlag.de

4. Sharipov Sanjar. Vocational orientation through the development of mathematical competences in the students of technical higher education institutions. CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS. 3. No. 06 (2022). 58-64. https://doi.org/10.37547/pedagogics-crjp-03-06-10

5. Nadirova-Kazan, H. (2023, November). EXPLORING THE CONTENT OF MEDIA LITERACY: A COMPREHENSIVE REVIEW. In International Scientific and Current Research Conferences (pp. 107-110).

6. Mahkamov, S., Aynakulov, T., & Baratov, J. (2024). ANDROIDDA MODEL VIEW PRESENTER (MVP) ARXITEKTURASI. International Journal of scientific and Applied Research, 1(3), 199-202.

7. Ikrom Kulanov, Sneha Latha, Azizbek Uzakboyev, Shakhzoda Burkhanova. Effect of gyrotactic microorganisms on electrically conducting carreau nanofluid flow along an exponentially stretching surface in the presence of chemical reaction. Problems in the textile and light industry in the context of integration of science and industry and ways to solve them: ptlicisiws-2.4–5 may 2023.Namangan, Uzbekistan.AIP Conf. Proc. 3045, 030066 (2024). https://doi.org/10.1063/5.0197498

8. Sanjar Sobirovich Sharipov. IMPLEMENTATION OF SPECIAL AND GENERAL PROFESSIONAL INTEGRATION AS A PEDAGOGICAL PROBLEM Scientific Bulletin of Namangan State University.2020. 2-8. 364-370-p.

COMPREHENSIVE EDUCATIONAL AND

